

HODOGRAM INSPEKCIJSKOG NADZORA U OBLASTI SUZBIJANJA NEZAKONITE TRGOVINE PUTEM INTERNETA

Definisanjem **nadležnog organa** omogućava se ne samo adekvatna primena zakonskih odredbi o nadležnosti na konkretnu fazu procesa u praksi, već se utvrđuje i oblast zajedničkog nadzora više inspeksijskih organa, odnosno oblast u kojoj eventualno ne postoji nadležnost nijednog inspeksijskog organa.

Kategorija **utvrđene nepravilnosti** odnosi se na podatak da li je u prethodnom ciklusu u toj konkretnoj fazi bilo nepravilnosti koje zahtevaju preduzimanje mera, odnosno pojačani nadzor u sledećem ciklusu.

Obrađivač podataka dobijenih tokom postupka nadzora je državni organ kome su nadležni inspeksijski organi dužni da dostavljaju informacije o oglašavanju putem interneta i rezultatima kontrole, a kako bi ih taj organ obradio i na taj način integrisao centralizovanu bazu podataka koja bi bila osnova kako za preduzimanje korektivnih mera, tako i za bolju pripremu inspeksijskog nadzora u sledećem ciklusu.

U ovom konkretnom dokumentu taj organ je za svaku fazu precizno određen.

Aktivnosti nadziranih subjekata usmerene na poboljšanje kontrole treba da definišu aktivnosti ovih subjekata koje bi, u skladu sa zakonom i u cilju suzbijanja nezakonite trgovine putem interneta, nadležni organi mogli da traže da ih nadzirani subjekti preduzimaju. Ove aktivnosti ni na koji način ne mogu da zamene inspeksijski nadzor ali mogu da isti olakšaju tako što pomažu u identifikovanju kritičnih oblasti. Radi postizanja odgovarajućeg efekta neophodno je da nadležni državni organi zahtevaju takvo postupanje bez izuzetka od svih nadziranih subjekata koji vrše navedene aktivnosti u pojedinačnim fazama.

Definisanjem **perioda trajanja svake od faza i perioda godine** u kojem se ta faza odvija dobija se hronološki pregled aktivnosti koje bi nadležni organi mogli da preduzimaju u tačno određenom periodu, a u cilju veće efikasnosti nadzora i adekvatnog raspoređivanja resursa.

Kompleksnost sprovođenja kontrole u konkretnoj fazi predstavlja pojednostavljenu procenu koliko je resursa potrebno da bi se odgovarajuća mera kontrole preduzela i koliko je njeno sprovođenje zahtevno u organizacionom i stručnom smislu. Kompleksnost je izražena u vrednostima od jedan do pet, pri čemu najmanju vrednost imaju najviše kompleksne aktivnosti kontrole.

Efekt kontrolisanja predstavlja pojednostavljenu procenu koliko konkretna kontrolna aktivnost može da utiče na rezultate kontrole čitavog procesa, pri čemu se pod rezultatima smatra podizanje nivoa usklađenosti poslovanja sa relevantnim propisima, odnosno suzbijanje nezakonite trgovine. Efekti su izraženi u vrednostima od jedan do pet, pri čemu najmanju vrednost imaju aktivnosti kontrole od kojih se očekuju najmanji efekti.

Hodogram bi imao i svoj posebni **dodatak**, koji nije sastavni deo tabele, a u kojem bi bile navedene mere inspeksijskih organa koje su preduzete na osnovu izvršenog nadzora. Na taj način dobio bi se pregled aktivnosti koje su preduzete i mogao bi da se meri njihov efekat na suzbijanje nezakonite trgovine u sledećem godišnjem ciklusu.

	Faza proizvodnje/prometa	Državni organ nadležan za kontrolu zakonitosti faze	Utvrđene nepravilnosti (DA/NE)	Obrađivač podataka dobijenih u nadzoru	Aktivnosti nadziranih subjekata	Trajanje faze i period godine u kojem se realizuje	Kompleksnost sprovedenja kontrole u fazi	Efekti kontrolisanja
1.	Skeniranje javno dostupnih Internet stranica, portala, društvenih mreža i identifikovanje oglašavanja koje može dovesti do nedozvoljene trgovine	Tržišna inspekcija		<p>Prema nadležnosti nad prometom specifičnih roba slati izveštaje resornim inspekcijama i nadzornim telima – npr. za lekove slati izveštaje Inspekciji za lekove i medicinska sredstva.</p> <p>Takođe, informacije o oglasima potrebno je dostavljati i Poreskoj upravi, Uprava carina - Sektor za kontrolu primene carinskih propisa i Poštanskoj inspekciji.</p> <p>Podaci u izveštaju: broj oglasa po vrsti robe i oglasnoj platformi-oglašivaču.</p>		<p>Od 1.2.2019. Probni period – na nedeljnom nivou</p> <p>Od kada bude dostupan softver na dnevnom nivou</p>		
Utvrđivanje nelegalnog i oglašavanja putem interneta koje inicira nelegalni promet								
2.1.	Utvrđivanje <u>nedozvoljenog oglašavanja</u> prema Zakonu o oglašavanju za duvanske proizvode.	Tržišna inspekcija	DA/NE			Kontinuirano		
2.2.	Utvrđivanje <u>nedozvoljenog oglašavanja</u> za alkoholna pića sa sadržajem alkohola iznad 20%	Tržišna inspekcija	DA/NE			Kontinuirano		

2.3.	U slučaju oglašavanja suplemenata , utvrđivanje nelegalnog prometa ukoliko isti nisu upisani u registar dijetetskih proizvoda	Tržišna inspekcija uz asistenciju Sanitarne inspekcija	DA/NE			Kontinuirano		
2.3.1	Ažuriranje postojećeg registra dijetetskih proizvoda uz kvartalno obnavljanje	Sanitarna inspekcija				Q1 2019 uz kontinuirano kvartalno obnavljanje		
2.4.	Utvrđivanje <u>nedozvoljenog oglašavanja lekova i medicinskih sredstava</u> putem interneta ¹	Tržišna inspekcija uz asistenciju Inspekcija za lekove i medicinska sredstva	DA/NE	Inspekcije za lekove i medicinska sredstva		Kontinuirano		
2.5.	Utvrđivanja <u>neispunjenih uslova legalnog oglašavanja</u> (za lekove i medicinska sredstva koji se ne izdaju na recept) - postojanja dozvole za lek, kao i odobrenja ALIMS za upotrebu promo materijala.	Tržišna inspekcija uz asistenciju Inspekcija za lekove i medicinska sredstva	DA/NE	ALIMS		Kontinuirano		

¹ Oglašavanje lekova koji se izdaju na recept, lekova koji se izdaju na teret sredstava zdravstvenog osiguranja; lekova koji sadrže opojne droge ili psihotropne supstance; lekova za tuberkulozu, lekova za bolesti koje se prenose polnim putem; lekova za infektivne bolesti; lekova za hroničnu nesanicu; lekova za dijabetes i druge metaboličke bolesti

2.6.	<p>Utvrđivanje iniciranja nedozvoljenog prometa (bez plaćanja poreških, carinskih dažbina i poštovanja prava intelektualne svojine) oglasnom porukom putem interneta za robe čije oglašavanje i promet nije posebnim zakonom regulisano (odeća i obuća, tehnički uređaji, itd.)</p>	<p>Tržišna inspekcija Poreska uprava</p>	DA/NE			Kontinuirano		
2.7.	<p>Izveštavanje o pokrenutim inspekcijskim nadzorima za nedozvoljeno oglašavanje putem interneta, kao i nedozvoljen promet iniciran oglašavanjem putem interneta po vrsti robe (iz tačkaka 2.1.- 2.5)</p>	<p>Tržišna inspekcija Inspekcija za lekove i medicinska sredstva</p>		<p>Poštanska inspekcija Uprava carina - Sektor za kontrolu primene carinskih propisa Poreska uprava Sanitarna inspekcija</p>		Šestomesečno		

Postupanje prema oglasnim platformama i oglašivačima

3.1	<p>Postupanje u slučaju utvrđivanja nepravilnosti u tačkama 2.1- 2.5. (oglašavanje duvan, alkohol, lekovi i medicinska sredstva, suplementi, kršenje prava IS i Identifikacija lica koja stoje iza sredstava za prenošenje oglasnih poruka, kao i oglašivača, inicijatora oglasnih poruka i naloga na društvenim mrežama, kao i postupanje u smislu izdavanja naloga za uklanjanje oglasnih poruka čiji je sadržaj u suprotnosti sa odredbama Zakona o oglašavanju i Zakona o elektronskoj trgovini.</p>	<p>Tržišna Inspekcija</p> <p>Ukoliko su u pitanju lekovi i medicinska sredstva u saradnji sa Inspekcijom za lekove i medicinska sredstva</p> <p>Ukoliko je u pitanju krivično delo MUP, Tužilaštvo za VTK</p>		<p>Ukoliko je u pitanju krivično delo MUP, Tužilaštvo za VTK</p>	<p>Provera i uklanjanje oglasnih poruka čiji je sadržaj u suprotnosti sa odredbama Zakona o oglašavanju i Zakona o elektronskoj trgovini</p> <p>Pređočavanje svih podataka nadležnim organima, na osnovu kojih se može preduzeti otkrivanje ili gonjenje počinitelaca krivičnih dela, odnosno zaštita prava trećih lica.</p>	Kontinuirano		
3.2.	<p>Postupanje u slučaju nedozvoljenog oglašavanja putem platformi ili naloga koji su registrovani u inostranstvu a oglasna poruka je namenjena građanima Srbije - u slučaju krivičnih dela uz asistenciju MUP i Tužilaštva, za kršenje prava IS koja nisu krivična dela</p>	<p>Tržišna inspekcija, Poreska uprava,</p> <p>U slučaju krivičnih dela MUP, Tužilaštvo</p>		<p>Ministarstvo spoljnih poslova za međunarodnu pravnu pomoć,</p> <p>Upiti RNID-a udruženjima drugih zemalja</p>		Kontinuirano		

	slanje obrazloženih naloga platformama/društvenim mrežama za uklanjanje oglasnih poruka							
3.3.	Postupanje u slučaju da prenosilac oglasne poruke ne odgovori na zahtev nadležnog organa za uklanjanje poruke i dostavljanje podataka, u smislu pokretanja prekršajnog postupka i izricanja zaštitnih mera u skladu sa Zakonom o oglašavanju ili u skladu sa Zakonom o lekovima i Zakonom o medicinskim sredstvima	Tržišna Inspekcija U slučaju lekova i medicinskih sredstava u saradnji sa Inspekcijom za lekove i medicinska sredstva		Inspekcija za informaciono društvo, Tržišna inspekcija, U slučaju krivičnog dela obaveštavanje MUP i Tužilaštva				
Koordinacija i terenska kontrola								
4.1	Plan terenskih kontrola koordinisanog zajedničkog inspeksijskog nadzora, prema vrsti roba koja se oglašava preko interneta (izveštaj iz tačke 2.7.)	Tržišna inspekcija i Poreska uprava Inspekcija za lekove i medicinska sredstva Sanitarna inspekcija Poljoprivredna Inspekcija Inspekcija za informaciono društvo Poštanska inspekcija		Komisija za koordinaciju inspeksijskog nadzora Po potrebi tužilaštvo MUP		Godišnje, uz polugodišnju reviziju		

		Uprava carina - Sektor za kontrolu primene carinskih propisa Fitosanitarna inspekcija						
4.2.	Ad hoc koordinacija Tržišne inspekcija i Uprave carina za postupanje u slučaju identifikacije nelegalnog prometa iniciranom oglasom preko interneta robe iz uvoza - dostavljanje podataka od strane Uprave carina o identifikovanom uvozniku.	Tržišna inspekcija		Uprava carina - Sektor za kontrolu primene carinskih propisa	Dostavljanje podataka u roku od 48h o sveukupnom uvozu uvoznika u periodu od 3 meseca, plaćenim carinskim dažbinama.			
4.3.	Iniciranje vanrednog nadzora za robu koja se prema zahtevima Tržišne inspekcija frekventno uvozi	Uprava carina - Sektor za kontrolu primene carinskih propisa Poštanska inspekcija Tržišna inspekcija		Tržišna inspekcija				
4.3.	Pri terenskim kontrolama Tržišna inspekcija utvrđuje i urednu prijavu skladišnog prostora, o čijem odsustvu obaveštava Poresku upravu	Tržišna inspekcija		Poreska uprava				
4.	Pri terenskim kontrolama alkoholnih proizvoda , provera broja akcizne markice i dostavljanje informacija PU	Tržišna inspekcija		Poreska uprava				

4.5.	Postupanje u slučaju da je nelegalni promet roba i usluga na internetu kategorizovan kao krivično delo, u smislu podnošenja krivične prijave	Tržišna inspekcija Tužilaštvo MUP Poreska policija						
Nadzor nad dostavom robe								
5.	Dostava robe naručene preko interneta i plaćanje pouzećem - poseban plan nadzora kurirskih i ekspresnih operatora na osnovu izveštaja iz tačke 2.7.	Poštanska inspekcija		Tržišna inspekcija, Uprava carina - Sektor za kontrolu primene carinskih propisa, resorne inspekcije zavisno od vrste robe koja se šalje kurirskom službom		Godišnji plan nadzora robe koja se oglašava putem interneta (na osnovu izveštaja iz tačke 2.6)		
Izveštavanje								
6.	Godišnji izveštaj o inspekcijском nadzoru resornih inspekcija i regulatornih tela povodom nelegalnog prometa iniciranog putem interneta	Tržišna inspekcija Poštanska inspekcija Poreska uprava Inspekcija za lekove i medicinska sredstva Uprava carina - Sektor za kontrolu primene carinskih propisa Inspekcija za informaciono društvo		Komisija za inspekcijски nadzor a po potrebi Tužilaštvo za VTK, MUP		Godišnje		

PREDLOZI ZA UNAPREĐENJE NADZORA I PRAVOSUDNOG ISHODA

1. **Delegirati kontakt osobe (i učiniti dostupnim njihove kontakt podatke) ispred svake nadležne inspekcije i regulatornog tela, radi međusobne razmene informacija, koordinacije i saradnje. (do 15. januara 2019.)**
2. Usvajanje Predloga zakona o poštanskim (koji je u skupštinskoj proceduri od 29. novembra 2017. godine) uslugama imajući u vidu da bi se identifikacijom pošiljaoca i primaoca (što je odredba koja figurira u Predlogu zakona) značajno olakšalo prikupljanje dokaza za slučajeve nelegalne trgovine putem interneta.
3. Model zahteva za dostavljanje podataka o identifikovanim uvoznicima od strane Uprave carina u saradnji sa Tržišnom inspekcijom treba da obuhvati za pojedinačno pravno ili fizičko lice u određenom period Br. CI, datum podnošenja isprave, pošiljalac, primalac, deklarant, tarifna oznaka, količina, vrednost robe, valuta, br fakture i sl.
4. Uvođenje izveštavanja inspekcija i regulatornih tela o nelegalnoj trgovini preko interneta - Tržišna inspekcija do 1.2.2019. da razvije najjednostavniji nacrt takvog izveštaja.
5. Periodično izveštavanje Tužilaštva o toku pokrenutih predmeta (njihova analiza i povratna informacija MUP, PP, resornih inspekcija o merama za unapređenje obezbeđivanja dokaza, njihove prezentacije i sl.).
6. Ažuriranje **registar dijetetskih proizvoda** koji vodi Sanitarna inspekcija i razviti modele elektronskog ažuriranja ovog registra.
7. **Hitno popunjavanje sistematizovanih broja mesta u Inspekcije za lekove i medicinska sredstva (sistematizovano 7 a sada je zaposleno 4).** Prema nalazima iz funkcionalne analize kapaciteta inspekcija predložiti dalje povećanje broja zaposlenih u 2019. godini kao i specijalizaciju jednog radnog mesta za poslove povezane sa nelegalnom trgovinom putem interneta.
8. Hitno popunjavanje kapaciteta Inspekcije poštanskih usluga, i specijalizacija za poslove nadzora nad nelegalnom trgovinom putem interneta imajući u vidu da se isporuka većine robe koje se naručuje preko interneta vrši putem kurirskih službi.